

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Současnost a budoucnost evidence investičních
instrumentů v ČR**

Jakub Šulc

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jakub Šulc

obor Veřejná správa a regionální rozvoj

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Současnost a budoucnost evidence investičních
instrumentů v ČR**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Finanční trhy a evidence investičních instrumentů
4. Současný stav evidence investičních instrumentů v ČR
5. Diskuse - budoucí řešení
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

1. Dědič, J., Pauly, J.: Cenné papíry, Prospektrum, Praha 1994
2. Jílek, J.: Finanční trhy a investování. Grada, 2009, ISBN 978-80-247-1653-4
3. Musílek, P.: – Trhy cenných papírů. Ekopress, 2002, ISBN 80-86119-55-6
4. Veselá, J.: Analýzy trhu cenných papírů. ISBN 80-7079-563-8
5. Veselá, J.: Analýza trhu cenných papírů II. ISBN 80-245-0506-1
6. BERNSTEIN, P. L.: Capital Ideas: From the Past to the Future, Financial Analysts Journal, November/December 2005
7. MERTON, R.C.: Thoughts on the Future: Theory and Practice in Investment Management, Financial Analysts Journal, January/February 2003

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milan Ulrich**

Termín odevzdání bakalářské práce: březen 2011

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 15. 6. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Současnost a budoucnost evidence investičních instrumentů v ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25. března 2011

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval ing. Milanu Ulrichovi za cenné připomínky, rady, konzultace a vstřícný přístup při poskytování odborných dotazů, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

Současnost a budoucnost evidence investičních instrumentů v ČR

The present and future of investment product registration in the Czech republic

Souhrn

Tato práce se zaměřuje na problematiku současné a budoucí evidence investičních instrumentů v ČR. V kapitolách jsou popsány principy evidence, základní pojmy a samotné vedení evidence. V mé práci bude popsána evidence investičních instrumentů donedávna vedená Střediskem cenných papírů, ale i evidence vedená Centrálním depozitářem cenných papírů. S tím spojená spolupráce při přechodu evidence ze Střediska cenných papírů do Centrálního depozitáře cenných papírů. Další kapitola vymezuje působnost této problematiky, porovnání vedení evidence v ČR s evidencí investičních instrumentů vedenou v Evropské Unii. Na závěr bude shrnuto, čeho se dosáhlo, jaké výhody a nevýhody přinesla donedávna vedená evidence a jaké přinese evidence vedená Centrálním depozitářem cenných papírů.

Summary

The work is devoted to the present and future of investment product registration in the Czech republic. The chapters describe the principles of registration, the basic concepts of product registration. In my work will be described the registration of investment instrument recently register of investment instruments led by the securities centre, but also on future registration maintained by the CSD. The related registration of cooperation in transition from the securities centre to the CSD. The next chapter defines the scope of this issue, compared to product registration in the Czech republic with register of investment instruments led by the European Union. At the conclusion will be summarized by what is achieved, the advantages and disadvantages brought recently, record keeping, and what will register maintained by the central securities depository (CSD).

Klíčová slova:

investiční instrument, cenný papír, zaknihovaný cenný papír, finanční trh, privátní finanční trh, kapitálový trh, Středisko cenných papírů, Centrální depozitář cenných papírů, evidence

Keywords:

investment instrument, security, book entry securities, financial market, the private financial market, stock market, the securities centre, the Central Securities Depository, registration

OBSAH

OBSAH	7
1 ÚVOD	9
2 CÍL A METODIKA	10
3 FINANČNÍ TRHY A EVIDENCE INVESTIČNÍCH INSTRUMENTŮ	11
3.1 EVIDENCE INVESTIČNÍCH INSTRUMENTŮ	12
3.2 CENNÝ PAPÍR JAKO INVESTIČNÍ INSTRUMENT	13
3.2.1 OBECNÉ PROBLÉMY CENNÝCH PAPÍRŮ	13
3.2.2 TRŽDĚNÍ CENNÝCH PAPÍRŮ	16
3.2.3 ZAKNIHOVANÉ CENNÉ PAPÍRY	18
3.3 FINANČNÍ TRHY	19
3.3.1 CHARAKTERISTIKA FINANČNÍHO TRHU PODLE MUSÍLKA	19
3.3.1.1 Alokace finančních prostředků	19
3.3.1.2 Význam privátního finančního trhu	21
3.3.1.3 Struktura privátního finančního trhu	22
3.3.2. CHARAKTERISTIKA FINANČNÍHO TRHU PODLE JÍLKA	24
3.3.3 KAPITÁLOVÝ TRH	25
4 SOUČASNÝ STAV EVIDENCE INVESTIČNÍCH INSTRUMENTŮ	26
4.1 STŘEDISKO CENNÝCH PAPÍRŮ	26
4.1.1 OBECNĚ O SCP A JEHO PŘEDMĚTU ČINNOSTÍ	26
4.1.2 EVIDENCE CENNÝCH PAPÍRŮ VEDENÁ STŘEDISKEM CENNÝCH PAPÍRŮ	27
4.1.2.1 Struktura evidence	27
4.1.2.2 Vznik evidence	27
4.1.2.3 Obsah evidence	28
4.1.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SCP, NÁPLŇ ČINNOSTI JEHO ORGANIZAČNÍCH CELKŮ	29
4.1.3.1 Úsek vnitřní správy	29
4.1.3.2 Úsek zákaznických služeb	30
4.1.3.3 Vedoucí podpory projektů	30
4.1.4 FUNKCE STŘEDISKA CENNÝCH PAPÍRŮ	30
4.1.4.1 Vedení evidence zaknihovaných cenných papírů	31
4.1.4.2 Poskytování informací	32
4.2 CENTRÁLNÍ DEPOZITÁŘ CENNÝCH PAPÍRŮ, A.S.	33
4.2.1 FUNGOVÁNÍ A PŘÍNOS CENTRÁLNÍHO DEPOZITÁŘE	33

4.2.2	ZÁKLADNÍ FAKTA O FUNGOVÁNÍ CDCP	34
4.2.3	EVIDENCE CENTRÁLNÍHO DEPOZITÁŘE	35
4.2.3.1	Zápis do evidence	35
4.2.3.2	System evidence cenných papírů Centrálního depozitáře	36
4.2.3.3	převodu evidence SCP do databází Cdcp v průběhu „přechodného období“	36
4.2.3.4	System evidence cenných papírů Střediska cenných papírů	36
4.2.4	Provoz archivního systému současného SCP	37
4.2.4.1	Analytický a archivní systém poskytuje tři základní okruhy funkcionality	37
4.2.4.2	Informační systém cenných papírů	38
4.2.4.3	Tisková a obálovací linka	38
4.2.4.4	Fakturační systém	38
5	<u>DISKUSE - BUDOUCÍ ŘEŠENÍ</u>	39
6	<u>ZÁVĚR</u>	42
7	<u>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ</u>	43
8	<u>PŘÍLOHY</u>	45
8.1	INVESTIČNÍ PROSTŘEDÍ A JEHO PRVKY	45
8.2	Hlavní a vedlejší kategorie finančního trhu	46
8.3	POSTAVENÍ STŘEDISKA CENNÝCH PAPIRŮ V RÁMCI KAPITÁLOVÉHO TRHU	47

1 Úvod

Evidence investičních instrumentů představuje velmi rozsáhlou škálu nástrojů, účastníků, smluv, pravidel. Proto není možné evidenci vystihnout v celku, to by byl úkol, který by přesáhl rámec bakalářské práce. Musí se proto, po nezbytném základním úvodu, určitým způsobem přistoupit k vybrání její určité části a tuto vybranou část podrobit bližšímu výzkumu.

Jako vhodné výběrové kritérium se jeví charakteristika investičního instrumentu, vedení evidence investičních instrumentů a oblast působení evidence.

Vedení evidence prošlo během posledních 17 let významnou změnou. Mezi lety 1993 - 2010 vedlo evidenci Středisko cenných papírů. V červenci 2010 byla evidence převedena na Centrální depozitář cenných papírů. Tato změna byla nutná z hlediska harmonizace kapitálového trhu podle Evropské Unie. Přenesení evidence přineslo určité výhody, nevýhody a povinnosti s tím spojené.

Dalším důvodem, co do výčtu, nikoliv důležitosti, je skutečnost, že se autorovi této bakalářské práce jeví oblast evidence investičních instrumentů jako zajímavá.

2 Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je popisnou metodou z dostupné literatury charakterizovat způsoby a důvody vedení evidence investičních instrumentů v zemích s rozvinutím kapitálovým trhem. Dalším cílem je popsat vývoj systému této evidence v České republice po roce 1993 a jeho současnou podobu.

V praktické části bude metodou komparace ověřena hypotéza, že způsob evidence vedený nově Centrálním depozitářem cenných papírů odpovídá systému evidence používaných v zemích s vyspělým kapitálovým trhem. Dále bude touto metodou porovnán rozdíl evidence investičních instrumentů vedený Střediskem cenných papírů a Centrálním depozitářem cenných papírů.

3 Finanční trhy a evidence investičních instrumentů

Třetí kapitola bakalářské práce objasňuje právní úpravu investičního instrumentu. Vysvětluje základní pojmy, týkající se evidence investičních instrumentů v ČR, rozdělení evidence investičních instrumentů. Zaměřuje pozornost na Finanční trh, který podrobně rozebírá ze dvou pohledů českých předních ekonomů Petra Musílka a Josefa Jílka.

Česká národní banka charakterizuje investiční instrument jako: „*Aktivum, které slouží k rozmnožování bohatství. Užitek z něho je ztělesněn v nároku na budoucí cash flow. Mezi základní druhy investičních instrumentů patří finanční investiční instrumenty (např. cenné papíry, finanční deriváty) a reálné investiční instrumenty (např. nemovitosti, drahé kovy, umělecké sbírky)*“. [10]

Investičními nástroji podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu jsou:

- Investiční cenné papíry
- Cenné papíry kolektivního investování
- Nástroje, se kterými se obvykle obchoduje na peněžním trhu (nástroje peněžního trhu) atd. [19]

Souhrn všech investičních nástrojů je důležitou součástí investičního prostředí. Investiční nástroje jsou předmětem investování, ať už se jedná o finanční nebo reálné investice. Mezi většinou z nich převládají důležité vztahy a vazby, jenž je investor nucen vzít při svém investičním rozhodování v úvahu. [8]

Investiční prostředí je celý souhrn okolností, podmínek a vztahů, které rozhodujícím způsobem ovlivňují a utvářejí proces realizace samotné investice. Investiční proces představuje určitý souhrn postupů a kritérií, jenž je nezbytné pro realizaci dané investice naplnit. Trhy jsou pomyslná místa, kde jsou veškeré investice realizovány. Účastníci jsou tvořeny skupinou investorů, zprostředkovatelů a emitentů. Bez jejich existence by realizace investice nebyla možná. Obrázek **Investičního prostředí** a jeho prvků je uveden v příloze č. 1. [8]

3.1 Evidence investičních instrumentů

Evidence investičních nástrojů **není jednotná**, vnitřně se dělí na:

- Centrální evidenci cenných papírů a s ní spojené navazující evidence
- Samostatnou evidenci investičních nástrojů
- Evidenci České národní banky [16]

Centrální evidence vede všechny zaknihované cenné papíry vydané v České republice s výjimkou zaknihovaných podílových listů otevřeného podílového fondu, pokud jsou vedeny v samostatné evidenci, a zaknihovaných cenných papírů vedených v evidenci České národní banky. Centrální depozitář vede centrální evidenci a také osoby oprávněné vést evidenci navazující na centrální evidenci. K těmto osobám patří:

- Obchodník s cennými papíry, pokud má povolenou investiční službu “úschovu investičních nástrojů“
- Investiční společnost, pokud má povolenou investiční službu “úschovu investičních nástrojů“
- Česká národní banka
- Zahraniční osoba, jejímž předmětem činnosti je obchodování s cennými papíry nebo kolektivní investování a která je oprávněna poskytovat investiční služby v ČR
- Zahraniční centrální depozitář nebo zahraniční osoba, která je oprávněná vést evidenci investičních nástrojů [6]

Vést **samostatnou evidenci** investičních nástrojů může také vedle centrálního depozitáře:

- Obchodník s cennými papíry, má-li povolenou investiční službu “úschovu investičních nástrojů“
- Investiční společnost, pokud má povolenou investiční službu “úschovu investičních nástrojů“
- Banka, pokud má v bankovní licenci uvedenu investiční službu “úschovu investičních nástrojů“

- Zahraniční osoba, jejímž předmětem činnosti je obchodování s cennými papíry, kolektivní investování nebo bankovní činnost a která je oprávněna poskytovat investiční služby v ČR
- Zahraniční centrální depozitář nebo zahraniční osoba oprávněná vést evidenci investičních nástrojů [16]

Samostatná evidence eviduje:

- Listinné investiční nástroje v úschově
- Zahraniční investiční nástroje svěřené obchodníkovi s cennými papíry za účelem poskytnutí investiční služby
- Další investiční nástroje, u nichž to umožňuje jejich povaha [16]

3.2 Cenný papír jako investiční instrument

3.2.1 Obecné problémy cenných papírů

Dědič (1994) uvádí, že pojem „cenný papír“ se v běžné řeči používá ve dvojitě smyslu. Jedním významem cenného papíru se rozumí „kusy“ cenného papíru, druhým se rozumí „emise cenných papírů“, tedy soubor zastupitelných kusů cenných papírů vydaných jednou osobou. V právním řádu české republiky není pojem „cenný papír“ definován, ale v právních předpisech se běžně používá. Výklad cenného papíru je ponechán právní teorii a praxi. Právní nauka rozlišuje pojem cenného papíru v širším a užším slova smyslu (vychází se z pojmu „papír“). Slovo „papír“ v právním smyslu označuje jakoukoli listinu. To lze odvodit i ze zákona č. 591/1992 Sb., zákona o cenných papírech. To, co činí z listiny cenný papír, jsou právní důsledky, které jsou spojeny se skripturním aktem¹. Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, jsou cennými papíry zejména: akcie, zatímní listy, poukázky na akcie, podílové listy, dluhopisy, investiční kupóny, kupóny, opční listy, směnky, šeky, náložné listy, skladištní listy, zemědělské skladní listy. [1]

¹ písemným projev vůle

Různé právní důsledky mohou být spojeny s písemným projevem vůle. Podle toho, jaké právní důsledky spojuje objektivní právo s písemným projevem vůle, se rozlišují:

Papíry deklaratorní; mají význam zpravidla pouze důkazní, proto jsou nahraditelné důkazem. Jsou písemné projevy vůle, které nejsou nezbytným předpokladem vzniku nebo trvání určitého práva. U nich je význam především formálně právní. [1]

Legitimační papíry; slouží pouze jako legitimace k výkonu určitého subjektivního práva pro toho, kdo tento papír předloží. Nezakládají ani nepotvrzují existenci práva. Mohou být přenosné nebo nepřenosné. Rozlišuje se jakým způsobem je dána legitimace k výkonu práva, a také právní význam legitimace. V legitimačním papíru je obsah legitimace uveden nebo je bezobsažný. Legitimace může být jednostranná či oboustranná. [1]

Konstitutivní papíry; jsou takové skripturní akty, které jsou nezbytným předpokladem vzniku subjektivních práv a povinností. Protože vznik právních důsledku je spojen pouze se skripturními akty, tak tento papír nelze zásadně nahradit ničím jiným v tomto smyslu. Konstitutivní papíry, které způsobují vznik práv a povinností bez vlivu na jejich osud, se označují jako cenné papíry nedokonalé nebo neúplné. Je-li písemná forma nezbytným předpokladem vzniku hmotně právních důsledků, považují se skripturní akty za cenný papír v širším slova smyslu. Pokud je s papírem spojen nejen vznik, ale i osud práv a povinností, jde o cenné papíry plné či dokonalé neboli cenné papíry v užším slova smyslu. [1]

Jílek (2009) dodává, že cenný papír reprezentuje zastupitelný² a převoditelný³ finanční nástroj. Aby se daný nástroj považoval za cenný papír, je důležitá jeho obchodovatelná vlastnost. Cenný papír jako součást širšího pojmu představuje z jedné strany finanční aktivum a z druhé strany finanční závazek nebo kapitálový nástroj. Finanční nástroje nejsou všechny obchodovatelné. Nelze prodat účet stavebního spoření či běžný účet v bance. Každá země ve své legislativě přesně stanoví, co se rozumí cenným papírem. [2]

² “Zastupitelnost“ obecně znamená vlastnost zboží, cenných papírů a dalších aktiv, kdy jsou jednotky cenných papírů, zboží a dalších aktiv vzájemně zastupitelné. Předmětem obchodu s cennými papíry není cenný papír s určitým pořadovým číslem, ale obecně cenný papír bez pořadového čísla.

³ “Převoditelnost“ může být v některých případech omezena, a přesto se jedná o cenný papír.

Pojem cenný papír souvisí s tím, že dříve se jednalo skutečně o „papír“. Proto se dnes nazývá cenným papírem. Koupě akcie znamená výměnu vlastnictví cenného papíru s jeho nynějším vlastníkem a ne čekání, až se společnost rozhodne emitovat cenné papíry. U cenných papírů existuje také sekundární trh a ne jenom primární. [2]

Ačkoli se s úvěry a půjčkami do určité míry také obchoduje, nejedná se o cenné papíry. V skupině dluhových trhů jsou dluhové cenné papíry, které jsou cennými papíry, ale také jsou zde půjčky, úvěry, vklady, které nejsou cennými papíry. Jednotliví účastníci těchto trhů si vzájemně konkurují v poskytování nebo přijetí půjčky, vkladu nebo úvěru. Takto sjednané smlouvy se běžně neprodávají ani nekupují. [2]

Z hlediska funkce lze účastníky trhu s cennými papíry rozdělit:

- Emitenty
- Investory
- Finanční zprostředkovatele [2]

Emitent může být Fyzická nebo a Právnická osoba. Vydává cenné papíry, aby získal peněžní prostředky. Emisi cenného papíru může organizovat emitent nebo finanční zprostředkovatel. Přímá emise cenného papíru je levnější, ale na druhé straně emitent nese riziko, že cenný papír nebude prodán. [2]

Investor je osoba, která investuje peněžní prostředky do koupě cenného papíru. [2]

Finanční zprostředkovatel v oblasti cenných papírů je finanční instituce, která zprostředkovává prodej a koupi cenného papíru. Vstupují mezi emitenty a investory. Tito zprostředkovatelé jsou označováni v některých zemích jako investiční banky, neboť jsou obchodníci s cennými papíry. [2]

První prodej cenného papíru se uskutečňuje na primárním trhu, tj. emisí cenného papíru. Tyto cenné papíry mohou být posléze prodány a kupovány na sekundárním trhu. [2]

3.2.2 Třídění cenných papírů

Hlediska, dle kterých lze uvádět kritéria cenných papírů, jsou rozdílné povahy. Základní kritérium pro třídění cenných papírů je obsah hlavních práv, která jsou spojena s cenným papírem. Ze zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech plyne, že v ČR existují pouze tyto **druhy cenných papírů**: akcie, zatímní listy, kupóny, šeky, směnky, investiční kupóny, podílové listy, dluhopisy (včetně vkladových certifikátů a listů), cestovní šeky, skladištní listy, náložné listy. Jiné druhy cenných papírů lze vydat, jestliže to stanoví zvláštní zákon. [1]

Dědič (1994) udává, že zákon o cenných papírech rozumí **podobou** cenného papíru jeho technické zhodnocení, v němž existuje skripturní akt, se kterým jsou spojena zákonem stanovená práva. Z hlediska podoby se rozlišuje zaknihovaný a listinný cenný papír:

Listinný cenný papír je; pokud vlastní písemný projev vůle učinil emitent cenného papíru a jestliže je skripturní akt zachycen na samostatném hmotném nosiči.

Zaknihovaný cenný papír je; pokud vlastní písemný projev vůle je zachycen pouze v zákonem stanovené evidenci, takže písemný projev činí ten, kdo vede evidenci, nikoli emitent cenného papíru, ale na základě žádosti emitenta nebo jiné pověřené osoby. [1]

Jílek (2009) doplňuje Dědiče a udává, že podoba cenných papírů je dvojitá:

- **Listinná**; cenný Papír skutečně existuje jako cenný papír, který u sebe drží akcionář
- **Zaknihovaná**; cenné papíry jsou registrovány v některém registru cenných papírů (v České republice Systém krátkodobých dluhopisů České národní banky, Středisko cenných papírů), autor doplňuje Centrální depozitář cenných papírů

Zákon z hlediska formy rozlišuje cenné papíry na doručitele (majitel), na řad a na jméno. Rozdíl mezi jednotlivými formami závisí na tom, zda se jedná o zaknihované cenné papíry či listinné cenné papíry. Cenné papíry na řad a na jméno mají osobu majitele uvedenou v náležitostech cenného papíru, naproti cenným papírům na doručitele, kteří ji uvedenou nemají. Zaknihované cenné papíry mohou mít pouze

formu cenného papíru na doručitele nebo na jméno. Formy listinných cenných papírů jsou, na doručitele (majitele), na řad a na jméno. [1]

Jílek (2009) souhlasí s formami dle Dědiče, a dodává:

Cenný papír na řad; je takový cenný papír, který se převádí rubopisem a předáním; kdo předloží cenný papír a na něhož byl cenný papír vydán či je poslední v nepřetržité řadě rubopisů, má práva spojená s tímto papírem. [2]

Cenné papíry na jméno; jsou spojeny s konkrétním vlastníkem; pouze u osoby zapsané v seznamu vlastníků cenných papírů vedené emitentem se vyskytují práva z cenných papírů. [2]

Cenné papíry na doručitele; nejsou spojeny s konkrétním vlastníkem; převod listinných cenných papírů na doručitele spočívá v předání; osoba, která je vlastníkem cenných papírů má práva spojená s těmito papíry. [2]

Cenné papíry cirkulační a úložné a spekulativní, zastupitelné a nezastupitelné, obchodovatelné a neobchodovatelné, vydávané hromadně a nehromadně (individuální) spadají mezi **třídění cenných papírů z hlediska oběhuschopnosti**. [6]

Mezi **ostatní kritéria třídění cenných papírů** patří třídění cenných papírů z hlediska hospodářského důvodu (kauza), podle práva o němž jsou zřízeny, podle emitenta, podle ekonomického významu, podle účinků vydání cenného papíru a dle charakteru práva, které cenný papír inkorporuje. [2]

Druhy cenných papírů podle Jílka (2009):

- Dluhový cenný papír
- Kapitálový cenný papír

Dluhový cenný papír; do této skupiny spadá zejména dluhopis a směnka, dále některý cenný papír mající stejnou nebo obdobnou podobu jako dluhopis či směnka. Jsou to vkladní list a vkladový (depozitní) certifikát. Ty spadají do krátkodobých cenných papírů, které banky vydávají místo termínovaných vkladů. Jejich splatnost bývá od jednoho do několika měsíců. Vydávají se na majitele s uvedením splatnosti a úrokové míry. [2]

Dluhopis je dluhový cenný papír, který vyžaduje závazek emitenta vůči věřiteli. U dluhopisu je obchodovatelnost nesporná. [2]

Směnka; cenný papír, který obsahuje směnečné náležitosti. Směnka je České republice upravena zákonem 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový. [2]

Akcie; nejčastější forma **kapitálového cenného papíru**. Akcie má vždy podobu cenného papíru. Akcie je cenný papír, který představuje podíl na vlastnictví akciové společnosti. Společnost vydává akcie za účelem získání peněz pro vznik nebo rozvoj jejích aktivit. [2]

Jílek (2009) udává, **dva druhy akcií**:

- Kmenová akcie
- Prioritní akcie

Většina akcií je ve formě kmenových akcií. [2]

Kmenová akcie je cenný papír, který obvykle není splatný. Investorovi zajišťuje příjem hotovosti ve formě dividend, v případě prodej poskytuje kapitálový zisk nebo kapitálovou ztrátu. Práva majitele akcie jsou stanovena zákonem. [2]

Prioritní akcie je hybridem mezi kmenovou akcií a dluhem emitenta. Hlavní rozdílem od kmenové akcie je, že pokud se vyplácí dividendy, prioritní akcie mají při výplatě dividend přednost před kmenovými akciemi. [2]

3.2.3 Zaknihované cenné papíry

Základ zaknihovaného cenného papíru je spjat se souborem práv, která jsou se zaknihovanými cennými papíry spojena. Jsou to práva, která jsou na každém, tj. i na listinném cenném papíru z hlediska jeho podstaty mnohem důležitější než samotný papír, s nímž jsou tato práva spojena. Jinak formulováno, papír je pouze jakýmsi zprostředkovatelem existence práv a i změn subjektů, jimž náležejí. [1]

Zprostředkování může být zajištěno také tím, že se uvedená práva sjednotí a oddělí s jinou formou zápisu, než je zápis na samotném papíru. Při této formě zápisu jsou tato

práva separovaná od listinného cenného papíru „klasického“ s nímž jsou ostatně spojena. Práva jsou tedy odtržena od hmotného substrátu cenného papíru, a cenný papír se v tomto případě označuje jako “dematerializovaný“ cenný papír. Zaknihovaný cenný papír je tedy oproštěný od svého původního materiálního substrátu. [1]

Zápis zaknihovaného cenného papíru se nachází v evidenci, jejíž obsah z tohoto hlediska lze označit jako cenný papír. Z této zásady a pravidel, které s ním souvisejí, existují určité výjimky. Tyto výjimky potvrzují uvedené pravidlo, které se projevuje tím, že zaknihovaný cenný papír je vydán poté, co se provede příslušný zápis v příslušné evidenci cenných papírů. A že ke změnám, které se týkají samotného cenného papíru, osoby majitele cenného papíru, dochází zásadně až po provedení odpovídajících změn v této evidenci. Z tohoto hlediska se někdy mluví o tzv. konstitutivním charakteru zápisu v evidenci cenných papírů. [1]

Typy zaknihovaných cenných papírů podle Dědiče (1994):

- Jednočlávková decentralizovaná evidence cenných papírů
- Kombinovaná evidence cenných papírů
- Jednočlávková centralizovaná evidence cenných papírů
- Perspektivy dalšího vývoje zaknihovaných cenných papírů

3.3 Finanční trhy

3.3.1 Charakteristika finančního trhu podle Musílka

Tato část je zaměřena na vysvětlení rozdílu mezi privátním a zprostředkovatelským finančním trhem, nad významem trhu cenných papírů v ekonomice. Na závěr je rozdělen trh cenných papírů do určitých segmentů. [4]

3.3.1.1 Alokace finančních prostředků

Většina subjektů v ekonomice je velmi často v situaci, kdy jednotlivé subjekty (domácnost, firma, stát) mají buď přebytek finančních prostředků, nebo jejich nedostatek.

System finančních trhů dovoluje přemísťovat finanční prostředky od přebytkových jednotek k deficitním jednotkám cestou vytváření a obchodování finančních instrumentů. Toto umožňuje, že finanční prostředky jsou alokovány (umísťovány) k deficitním jednotkám, které tyto prostředky dokážou využít co nejefektivněji. Finanční trhy také obstarávají likviditu, to znamená, že přebytkové i deficitní jednotky mohou měnit své portfolio a to rychle a za nízkých nákladů před okamžikem splatnosti finančních instrumentů. [5]

Bez existence finančních trhů by přebytkové jednotky měly pravděpodobně menší motiv pro tvorbu úspor, opačně by mohly deficitní jednotky ztrácet motivy pro vypůjčování si peněžních prostředků. Především v oblasti finančních životních cyklů lze spatřovat motivy pro tvorbu úspor domácností a firem. Jednotky nejsou trvale deficitní ani přebytkové. [5]

Institucionální uspořádání finančního trhu by mělo vytvářet podmínky pro operační a alokační efektivnost. **Operační efektivností** finančních trhů se rozumí transfer finančních prostředků při co nejnižších nákladech. Nižší náklady alokace peněžních prostředků přispívají k růstu výstupu na jednotku vstupu. **Alokační efektivností** finančního trhu se rozumí; finanční prostředky jsou alokovány k jednotkám s nejvyšším rizikově očištěným výnosem. Pokud je dosaženo alokační efektivnosti, hodnota výstupu jedné jednotky nemůže vzrůst, aniž by nedošlo k poklesu hodnoty výstupu jiné jednotky (Paretovo optimum)⁴. [4]

Ve vyspělých státech existují dva základní kanály alokace finančních prostředků mezi deficitními a přebytkovými jednotkami:

- Privátní finanční trh
- Zprostředkovatelský finanční trh [4]

Privátní finanční trh znamená, že finanční prostředky jsou alokovány od přebytkových jednotek k jednotkám deficitním prostřednictvím různých druhů cenných papírů. Deficitní jednotky emitují různé druhy krátkodobých nebo dlouhodobých cenných

⁴ Paretovo optimum, zavedl italský ekonom Vilfredo Frederico Damaso Pareto (1848-1923), znamená způsob vyjádření efektivnosti v ekonomických vědách, je to jakýsi rovnovážný stav, kdy, pokud se někdo chce mít ještě lépe, než na tom je, může tak učinit jen na úkor někoho jiného.

papírů a přebytkové jednotky investují své úspory do těchto instrumentů. Přímou nebo nepřímou asistencí investičních bank nebo firem cenných papírů je zvyšována efektivnost výše uvedené alokace. Emitované instrumenty deficitních jednotek označujeme jako primární finanční instrumenty. [5]

Zprostředkovatelský finanční trh, na kterém jedná finanční zprostředkovatel (banka, investiční fond, pojišťovna, penzijní fond), který emituje sekundární finanční instrumenty (depozita, podíly, penzijní a pojistné smlouvy). [4]

Transakce na zprostředkovatelském trhu obsahuje dvě separátní, ale zároveň simultánní transakce:

- Zprostředkovatel emituje sekundární finanční instrumenty a přebytkové jednotky nakupují tyto instrumenty
- Zprostředkovatel nakupuje primární finanční instrumenty, které emitují deficitní jednotky [3]

Musílek říká: *“Přebytková jednotka při alokaci svých přebytečných peněžních prostředků využívá služeb finančních zprostředkovatelů (komerční banky), kteří alokují shromážděné zdroje na svůj vlastní účet a riziko, a to zejména ve formě depozitních a úvěrových obchodů, Tyto obchody tvoří jádro komerčního bankovníctví.”* [4]

3.3.1.2 Význam privátního finančního trhu

Především domácnost ve vyspělých státech disponují s volnými peněžními prostředky. Rozsáhlé finanční toky se pohybují především od domácnosti (jako věřitel) k firmám a k veřejnému sektoru (jako dlužník). Velký význam mají trhy cenných papírů při snižování transakčních nákladů. V zásadě existují dva druhy transakčních nákladů na trzích cenných papírů:

Vyhledávací náklady; představují explicitní náklady vynaložené na zveřejnění zájmu koupit nebo prodat finanční instrumenty nebo implicitní náklady spojené s hodnotou času hledání partnera transakce. [4]

Informační náklady; které jsou vynaloženy při ohodnocování vnitřní hodnoty investičního instrumentu. [4]

Privátní finanční trhy (především akciové trhy) umožňují vykonávat tlak majitelů akcií na managementy firem, aby jednaly v jejich zájmu (aby se snažily maximalizovat tržní cenu akcií firem, které řídí). [3]

3.3.1.3 Struktura privátního finančního trhu

Musílek o struktuře trhu cenných papírů říká: „*Trhem cenných papírů rozumíme systém ekonomický vztahů a institucí zprostředkujících soustředění, alokaci a realokaci volných finančních prostředků prostřednictvím cenných papírů nebo instrumentů, které jsou odvozeny od různých druhů finančních instrumentů (finanční deriváty)*“. [5]

Privátních finanční trhy lze klasifikovat dle velkého počtu charakteristik jako např. technika obchodování, druh obchodovaných finančních instrumentů nebo umístění trhu. [5]

Privátní finanční trhy lze rozdělovat podle obchodovatelných instrumentů na:

- **Akciové trhy**; zde se obchoduje s různými druhy akcií
- **Trhy dluhopisů**, předmětem transakcí jsou vládní, bankovní nebo podnikové dluhopisy, jejichž charakter může být buď pevně zúročitelný dluhopis, pohyblivě zúročitelný dluhopis, konvertibilní dluhopis, opční dluhopis nebo další různá modifikace
- **Trhy finančních derivátů**; v posledních letech velmi expandují ve vyspělých i rozvojových státech. Za základní druhy finančních derivátů můžeme považovat opce, financial futures a swapové obchody [5]

Privátní finanční trh se rozděluje na **primární** a **sekundární**. [4]

Primární trh emituje cenné papíry. Emitent cenného papíru umísťuje na trh právo, s kterým je cenný papír spojen. Kdo chce své peníze uložit do cenných papírů, tak na trhu cenných papírů vystupuje jako kupující. Jde o investora. Někdy se tento primární trh cenných papírů nazývá jako trh nových cenných papírů. Zatímco emitent cenných papírů získává na primárním trhu peněžní prostředky na stanovenou dobu, pro investora nákup cenných papírů neznamena trvalé investování finančních prostředků. Na tomto trhu (trh

starých cenných papírů) dochází k redistribuci zmobilizovaného kapitálu mezi různé investory. [4]

Sekundární privátní finanční trh lze členit na:

- **Burzovní trhy** cenných papírů jako zvláštní způsob organizovaného shromáždění osob, které probíhá na burze (prezentační typ burzy) nebo realizace prostřednictvím počítačového systému (elektronický typ burzy)
- **Mimoburzovní trhy** cenných papírů obchody se realizují přímo mezi investičními bankami, firmami cenných papírů nebo institucionálními investory a nejsou zpravidla regulovány burzovním zákonodárstvím [5]

Z hlediska faktoru času se privátní finanční trh dělí na:

- **Peněžní trh;** pohyb krátkodobých finančních prostředků hledajících krátkodobé umístění (nabídka krátkodobých peněžních přebytků) k subjektům, které si potřebují zabezpečit likviditu je zprostředkován krátkodobými operacemi peněžního trhu. Transakce se jeví jako proces permanentního vzniku a úhrady pohledávek a závazků v různých formách. Zejména centrální banka, veřejný sektor, velké firmy, komerční banky, investiční fondy peněžního trhu realizují peněžní trh
- **Kapitálový trh;** zde se setkává nabídka a poptávka po dlouhodobě uvolněném kapitálu. Cenné papíry, které mají dobu splatnosti delší než jeden rok, jsou považovány za instrumenty kapitálového trhu [5]

Z hlediska teritoriálního umístění lze trhy rozdělovat na:

- **Národní trhy;** zde se obchoduje s instrumenty domácích emitentů podle pravidel místního trhu
- **Eurotrhy;** zde se obchoduje s eurofinančními instrumenty. Tyto instrumenty jsou emitovány a obchodovány v zahraničí v jiné měně než měna země, kde jsou předmětem obchodů. Z toho vyplývá, že jsou denominovány v euroměnách.
- **Zahraniční trhy;** trhy, kam zahraniční emitenti umísťují finanční instrumenty
- **Off-shore trhy;** zde obchody nejen podléhají minimálním regulačním pravidlům, ale i výhodnému daňovému režimu [5]

3.3.2. Charakteristika finančního trhu podle Jílka

Koupě a proces obecně představuje trh. Trh se člení na finanční trh, trh výrobních činitelů (půda, práce) a trh zboží a služeb. Finanční trh je neoddělitelnou součástí tržního systému. Jílek říká: „*Na finančním trhu se soustřeďuje nabídka a poptávka po finančních nástrojích včetně peněz*“. Finanční nástroje se dají rozlišovat podle splatnosti na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé nástroje. Konkrétní rozdělení splatnosti není jednotné. [2]

Finanční trh se z hlediska finančních rizik člení na čtyři hlavní kategorie:

- **Dluhový trh;** spojen s úvěrovým a úrokovým rizikem a představuje trh s dluhovými finančními nástroji
- **Akciový trh;** spojen s akciovým rizikem a je to trh s akciovými cennými papíry
- **Měnový trh;** spojen s měnovým rizikem, jedná se o trh s dluhovými a kapitálovými finančními nástroji v cizích měnách a s komoditami v cizích měnách
- **Komoditní trh;** spojen s komoditním rizikem, zařazuje se, pokud jde o trh s cennými kovy (zlato, stříbro) [2]

Kromě toho Jílek (2009) uvádí tři vedlejší kategorie finančního trhu:

- **Repo trh**
- **Derivátový trh**
- **Sekuritizační trh**

Výše uvedené údaje jsou zobrazené v příloze č. 2.

Tyto trhy jsou spojeny s těmito riziky, tj. úvěrové, úrokové, akciové, komoditní, měnové riziko. Akciový a dluhový trh se člení na peněžní a kapitálový trh. [2]

Kapitálový trh představuje trh s dlouhodobými cennými papíry se splatností převyšující 1 rok (část trhu s dluhovými finančními nástroji) a trh s akciovými cennými papíry (akcie mají vždy podobu cenných papírů) Jedná se o celý akciový trh a o část trhu s dluhovými finančními nástroji. Zisky na kapitálovém trhu mají lidé d důvěrnými informacemi. Lidé bez důvěrných informací mají většinou na kapitálovém trhu ztrátu. [2]

Peněžní trh představuje trh s dluhovými finančními nástroji se splatností do jednoho roku. [2]

3.3.3 Kapitálový trh

Kapitálový trh je částí finančního trhu. Na tomto trhu, jsou cenné papíry s dobou splatnosti delší než jeden rok. Z hlediska subjektů není omezen, dělí se na primární a sekundární. Další částí finančního trhu je peněžní trh. [7]

Primární trh; je ta část kapitálového trhu, kde se obchoduje s instrumenty, které byly nově emitované. Emisi cenného papíru lze na primárním trhu umístit veřejnou nebo neveřejnou nabídkou prodeje [7]

Sekundární trh; zde se obchoduje s již jednou emitovanými cennými papíry, to je výhoda proti úvěrovému trhu, cenné papíry mají velkou likviditu. Tento trh se realizuje na organizovaných trzích či mimo organizovaných trhů [7]

4 Současný stav evidence investičních instrumentů

Charakterizovat současný stav evidence investičních instrumentů nebyl vůbec lehký úkol. Zejména kvůli převodu evidence, který proběhl v červenci 2010. Jelikož se tak stalo během psaní bakalářské práce, měl autor ztížený pohled na současný a budoucí stav evidence. V praxi je tato změna projevována tím, že současný stav evidence, není nadále veden Střediskem cenných papírů, ale Centrálním depozitářem cenných papírů. Donedávna vedená evidence investičních instrumentů Střediskem cenných papírů, je v mé práci zachycená, jako současná evidence společně s evidencí vedenou Centrálním depozitářem cenných papírů.

4.1 Středisko cenných papírů

4.1.1 Obecně o SCP a jeho předmětu činnosti

Středisko cenných papírů (dále označován jako “SCP“) vzniklo na začátku roku 1993 jako instituce na podporu rozvoje kapitálového trhu, která donedávna plnila úkoly stanovené především v zákoně č. 591/1992 Sb., o cenných papírech. [18]

Středisko cenných papírů je právnickou osobou, kterou zřídilo podle zvláštního zákona ministerstvo financí. Následně bylo SCP zapsáno do obchodního rejstříku. Základní úlohou SCP bylo donedávna vést evidenci zaknihovaných cenných papírů. SCP evidovalo podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu:

- Zaknihované cenné papíry, změny jejich majitelů, a další údaje, které se jich týkají
- Rozhodnutí přijatá ČNB
- Imobilizované cenné papíry, změny jejich majitelů, a další údaje týkající se těchto papírů [2]

SCP nemůže obchodovat s cennými papíry a ani s nimi organizovat trh. SCP může přijímat listinné cenné papíry na základě smlouvy do hromadné a samostatné úschovy. [2]

Postavení SCP v rámci kapitálového trhu je uvedeno v příloze č. 3.

4.1.2 Evidence cenných papírů vedená střediskem cenných papírů

4.1.2.1 Struktura evidence

Struktura má v podstatě dvojí pojetí, technické a poněkud zjednodušeně řečeno právní. Technickým pojetí se tato práce podrobně nezabývá, ale je vhodné o něm učinit stručnou zmínku. Technická evidence je evidencí vedenou v počítačovém systému, konkrétněji v centrální databázi SCP. [1]

Z právního pojetí struktury není evidence SCP jednotná, nýbrž dvojí. Zákon o cenných papírech SCP nařizuje, aby evidenci zaknihovaných cenných papírů vedlo v registru emitentů cenných papírů a také na účtech majitele cenného papíru. [1]

Tato dvojí evidence je zákonem o cenných papírech vzata za podstatu legislativního zpracování dvou dalších jejích stránek, které pro tuto evidenci mají podstatné důležitosti, tzn. jejího vzniku a obsahu. [1]

4.1.2.2 Vznik evidence

Jde – li o vznik evidence cenných papírů, ať již v registru emitentů nebo na účtech majitelů cenných papírů, lze vznik chápat ve dvojitým významu. [1]

V prvním smyslu jde o vznik evidence jako takové, tomu se zákon o cenných papírech blíže nevěnuje. Z jeho předpisu je tento vznik evidence lehce interpretačně odvoditelný. V tomto významu je základem vzniku evidence cenných papírů pouhý vznik SCP, přičemž o existenci této evidence lze hovořit od chvíle, kdy SCP založí registr primárnímu emitentovi cenných papírů a kdy spolu s tím současně zřídí počáteční účty těm osobám, které se tak ocitnou majiteli všech těchto cenných papírů. [1]

Ve druhém významu lze o vzniku evidence hovořit jako o jejím vzniku z hlediska jednotlivých emitentů (v tomto případě jde současně též o vznik evidence toho či onoho cenného papíru chápaného jako emise) a jednotlivých majitelů cenných papírů. Z tohoto individuálního pojetí, kterému zákon o cenných papírech věnuje svou pozornost, jde tedy o vznik registru emitentů cenných papírů a o vznik jednotlivých účtů majitelů cenných papírů. [1]

Každý kdo se stane majitelem zaknihovaného cenného papíru, tomu v souladu se zákonem o cenných papírech SCP zřídí účet. [1]

4.1.2.3 Obsah evidence

Pokud jde o údaje, které SCP eviduje na jedné straně na účtech majitelů a v registrech emitentů na druhé straně, jsou podobné a často v podstatě shodné. [1]

Nejprve je to numerické označení účtu a datum jeho zřízení, čemuž odpovídá číselné opatření registru a datum jeho vzniku. Numerické označení je v obou případech základním identifikačním údajem. [1]

Základ a také podstatnou část všech údajů v každém registru emitentů a na každém účtu majitele cenných papírů budou tvořit údaje o jednotlivých cenných papírech. V případě účtu majitele cenných papírů to jsou například:

- Druh cenného papíru; údaje o tom, zda se jedná o zatímní list, podílový list, dluhopis či akcii
- Náležitosti cenných papírů podle zákona o cenných papírech
- ISIN
- Bližší určení cenných papírů z hlediska jeho zastupitelnosti, tj. z hlediska vymezeného zákonem o cenných papírech
- Obchodní jména, názvy, identifikační čísla spolumajitelů cenných papírů a velikost jejich podílu
- Údaje, o tom zda a u koho je cenný papír uložen na základě smlouvy o uložení cenných papírů
- Samostatně převoditelná práva spojená s cenným papírem [1]

Jestliže jde o údaje, které se o jednotlivých cenných papírech evidují v registru emitenta, zahrnují v plném rozsahu údaje, které obsahuje účet majitele. Zahrnuje to, co emitenta zajímá především, tj. označení osob, které jsou majiteli jednotlivých cenných papírů emitentem vydaných. [1]

Výčet údajů, které musí být zahrnuty v registru emitenta a na účtu majitele cenných papírů, končí shodným údajem, kterým je údaj o času vykonání jednotlivých zápisů. [1]

4.1.3 Organizační struktura SCP, náplň činnosti jeho organizačních celků

Statutárním orgánem Střediska cenných papírů je ředitel, který SCP řídí a odpovídá za jeho činnost. [18]

SCP se člení podle druhu činnosti na tyto **organizační celky**:

- Úsek vnitřní správy
- Úsek zákaznických služeb
- Vedoucí podpory projektu
- Samostatná oddělení [18]

4.1.3.1 Úsek vnitřní správy

Řídí administrativní práce a agendy a technicko – organizační práce nezbytné pro běžný chod organizace. Eviduje interní předpisy SCP, předpisy partnerských a spolupracujících institucí kapitálového trhu. Zajišťuje poštovní styk a vedení centrálního protokolu. Zajišťuje provoz a koncepční rozvoj interního informačního systému SCP a správu archivu zákonné evidence. Sestavuje rozpočet SCP a sleduje jeho plnění, vede účetnictví SCP a zajišťuje bankovní operace; přitom kontroluje i oprávněnost a správnost fakturace za služby prováděné prostřednictvím Asseco Czech Republic, a.s. Vede agendu vymáhání pohledávek a evidenci majetku SCP. Spolupracuje s auditory, daňovými poradci a odbornými útvary zřizovatele. Provádí ekonomické analýzy a statistické rozborů poskytovaných služeb. Vyhodnocuje ceny jednotlivých služeb SCP a navrhuje jejich úpravy v ceníku služeb. Provádí interní audit, řídí a koordinuje informační bezpečnost

a zajišťuje činnost pracoviště krizového řízení. Zajišťuje mzdovou a personální agendu. [18]

4.1.3.2 Úsek zákaznických služeb

Zajišťuje řádný chod evidence, kterou vede SCP v souladu s platnými zákony. Zajišťuje vnější i vnitřní informovanost o činnostech a službách SCP, správu systému INFO a jeho údržbu. Shromažďuje, zpracovává a zveřejňuje informace vyplývající z informačních povinností SCP a zajišťuje prodej těchto informací. Uzavírá smlouvy s klienty o poskytovaných službách, jedná s emitenty cenných papírů a s obchodníky s cennými papíry. Zajišťuje certifikaci pro chráněnou komunikaci s klienty a vydává elektronické bezpečnostní karty k účtům majitelů. Metodicky řídí provozní pracoviště SCP a koordinuje a kontroluje jejich činnost. Řeší právní problémy spojené s činností SCP a prošetřuje a řeší stížnosti, reklamace a námitky. Provádí vnější kontrolní činnost smluvních partnerů SCP. Vyhodnocuje a řeší dotazy státních orgánů, zpracovává informace pro konkurzní řízení, požadavky notářů a exekutorů. Zajišťuje registraci závazných pokynů státních orgánů v evidenci SCP a na základě požadavků České národní banky zpracovává výstupní informace z evidence SCP. Provádí kontrolu databáze. [18]

4.1.3.3 Vedoucí podpory projektů

Řeší a koordinuje spolupráci na projektu údržby systému evidence SCP a poskytuje pro něj metodickou podporu. Účastní se jednání pracovních skupin projednávajících připomínky k zákonům, řeší a koordinuje činnosti SCP realizované v souladu s legislativními změnami na kapitálovém trhu. Účastní se mezinárodní spolupráce v oblasti kapitálového trhu. [18]

4.1.4 Funkce Střediska cenných papírů

- Vedení evidence zaknihovaných cenných papírů
- Poskytování informací
- Provozní pracoviště SCP

- Spolupráce s partnery
- Bezpečnostní politika [18]

4.1.4.1 Vedení evidence zaknihovaných cenných papírů

Zákon o cenných papírech uváděl, že evidenci vede Středisko cenných papírů prostřednictvím; registrů emitenta, tj. evidence cenných papírů vydaných jedním emitentem, účtů majitele, tj. evidence cenných papírů, které jsou v majetku jednoho majitele. [18]

Část evidence Střediska cenných papírů může vést i jiná právnická osoba na základě smlouvy mezi Střediskem cenných papírů a právnickou osobou. Česká národní banka musí dát povolení k platnému uzavření smlouvy. Způsob vedení evidence Střediska cenných papírů je podrobně vymezen Provozním řádem SCP. Přehled a popis poskytovaných služeb včetně struktury báze dat je popsán v Základní evidenci cenných papírů. [18]

Druhy zaknihovaných cenných papírů; pro vydání dluhopisů, akcií nebo podílových listů v zaknihované podobě nejsou při registraci v Středisku cenných papírů prakticky žádná omezení, ani ohledně jejich formy, měny, na kterou znějí, jejich jmenovité hodnoty, jejich převoditelnosti apod. [18]

Majitel zaknihovaných cenných papírů; osoba, která je zapsána jako majitel zaknihovaného cenného papíru v evidenci Střediska cenných papírů má práva spojená s tímto zaknihovaným cenným papírem. K vzniku práv dochází až registrací v Středisku cenných papírů. Každá změna majitele zaknihovaného cenného papíru musí být registrována v evidenci Střediska cenných papírů. [18]

Ochrana dat v evidenci SCP; údaje vedené Střediskem cenných papírů v evidenci nemají veřejný charakter. Středisko cenných papírů utahuje tyto informace v rozsahu stanoveném § 69 zákona o cenných papírech v souladu s ustanoveními dalších zákonů týkajících se utajování, např. zákona o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Skutečnost, jestli práce s databází probíhá správně, systematicky kontrolují tři na sobě nezávislé orgány — kontrolní útvar Střediska cenných papírů, Česká národní banka a reklamační oddělení Střediska cenných papírů v Asseco Czech Republic. Vyžádáním

a vydáním čipové karty k účtu lze zajistit na špičkové úrovni bezpečnost účtu majitele před neoprávněným nakládáním. Plnou zákonnou odpovědnost za integritu dat vedené evidence, (její správnost a úplnost) nese SCP. [18]

Státní záruka za závazky SCP; je třeba odlišit odpovědnost za škody, které mohou vzniknout majiteli cenných papírů, nebo jiné osobě na kapitálovém trhu, na základě toho, že Středisko cenných papírů provedlo nesprávný, neúplný, opožděný, neoprávněný nebo jinak chybný příkaz ve své evidenci zaknihovaných cenných papírů od zákonné odpovědnosti Střediska cenných papírů za integritu dat. Středisko cenných papírů přijalo řadu opatření proti provedení těchto příkazů. [18]

Náhrada za škodu se řeší:

- Státní zárukou a to především v případě, kdy nelze jasně prokázat, kdo se neoprávněného jednání dopustil a jestliže je současný majitel cenných papírů nabyt v dobré víře
- Vymáhání na subjektu, který svým činem vzniklou škodu způsobil [18]

4.1.4.2 Poskytování informací

Je nutné, aby se sdělování informací týkalo pouze majitelů účtů a emitentů. **Proces poskytování informací** se realizuje prostřednictvím výpisu z obsahu dané evidence:

- Výpis z účtu
- Výpis z registrů [1]

Výpis z účtů se realizuje, pokud jde o informování majitele účtů. **SCP je povinno předat tento výpis v těchto případech:**

- K 31. 12. příslušného kalendářního roku, a to nejdéle do konce následujícího měsíce
- Na žádost majitele účtu
- Vždy, když SCP provede doplnění údajů či opravu na účtu
- Vždy co provede účetní zápis k tomuto účtu [1]

Pokud je informován emitent používá se výpis z registrů. **SCP je povinno předat emitentovi jeho výpis:**

- Na žádost emitenta
- Při přeměně podoby cenného papíru
- K 31. 12. příslušného kalendářního roku, a to nejdéle do konce následujícího měsíce
- Vždy, když SCP provede doplnění údajů či opravu na účtu
- Při vydání zaknihovaného cenného papíru a analogicky při imobilizaci cenného papíru [1]

4.2 Centrální depozitář cenných papírů, a.s.

Zřízení Centrálního depozitáře bylo nutností při standardizaci českého kapitálového trhu, toto zřízení by mělo přinést snížení nákladů. [13]

Středisko cenných papírů v souladu s ustanoveními zákona o podnikání na kapitálovém trhu přestalo dne 2. 7. 2010 provozovat svou činnost dle předem daných právních předpisů. Již nic nestálo v cestě k dokončení celého rozsáhlého projektu sjednocení evidencí, z tohoto důvodu, dne 7. 7. 2010 zahájil činnost Centrální depozitář, který převzal evidenci cenných papírů do té doby vedenou Střediskem cenných papírů. Sloučením evidence investičních nástrojů a vypořádání obchodů s nimi by mělo dojít především k zefektivnění fungování kapitálového trhu v ČR. [14]

4.2.1 Fungování a přínos Centrálního depozitáře

Centrální depozitář cenných papírů (dále označován jako „CDCP“) vede centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů vydaných v České republice a zajišťuje přidělování identifikačního označení („ISIN“) investičním nástrojům. Dále provozuje systém pro vypořádání burzovních i mimoburzovních obchodů s investičními nástroji, spravuje garanční prostředky, provádí úschovu a správu investičních nástrojů a také půjčuje cenné papíry. Krom výše uvedených činností od roku 2007 také vypořádává obchody s elektrickou energií. [14]

Nový významný prvek centrálního depozitáře; **vícestupňová evidence cenných papírů**, která je běžná v ostatních zemích EU a spočívá v tom, že na účtech vlastníků cenných papírů jsou vedeny cenné papíry, kde ovšem takto vedené cenné papíry nejsou majetkem oprávněného účastníka. Účet osoby je účtem vlastníka, pokud tato osoba má cenné papíry ve svém vlastnictví, zatímco účet výhradně spravovaný účastníkem je účet zákazníka. Evidenci, kterou vede účastník je potom evidencí navazující na centrální evidenci, kterou vede Centrální depozitáře. [14]

Cenné papíry vedené v Centrálním depozitáři; rozlišovacím znakem těchto cenných papírů je jejich mezinárodní označení, tzv. ISIN, začíná na CZ nebo CS. Obchody s tímto typem cenných papírů jsou vypořádány přímo na účtech klienta v Centrálním depozitáři. Na burze RM-S lze prodat i české akcie nakoupené na pražské burze. [9]

Majitelé cenných papírů a jejich účty. Zásadním způsobem se změnila forma přístupu jednotlivých majitelů cenných papírů k jejich účtům, a to díky účastnického principu. Pouze prostřednictvím účastníků Centrálního depozitáře lze nyní obsluhovat Majetkové účty. Do Centrálního depozitáře již není nutné chodit nebo se dotazovat. Samotní vlastníci cenných papírů s Centrálním depozitářem přímo do styku nepřijdou, veškeré služby majitelů účtů obstarávají účastníci Centrálního depozitáře. [14]

Majetkové účty; zaknihované cenné papíry jsou spravovány na majetkovém účtu, kde se evidují údaje o osobě, pro kterou je účet spravován, investiční nástroje a práva s nimi spojená a údaje o osobě oprávněné tato práva vykonávat. [9]

Majetkový účet je spravován jako:

- **účet vlastníka**; pro osobu, která je držitelem investičních nástrojů evidovaných na tomto účtu [9]

4.2.2 Základní fakta o fungování CDCP

- Centrální depozitář zabezpečuje vypořádání obchodů i listinnými cennými papíry, které převezme od aktérů Centrálního depozitáře do úschovy, i když listinné cenné papíry nejsou součástí centrální evidence cenných papírů
- Česká národní bankou reguluje činnost centrálního depozitáře

- Centrální depozitář je součástí European Central Securities Depositories Association (dále jen „ECSDA“) a aktérem mezinárodního depozitáře Clearstream Banking Luxemburg [14]

4.2.3 Evidence Centrálního depozitáře

Centrální depozitář vede dvojí evidenci, zařazenou a nezařazenou. [15]

- **Zařazená evidence;** evidence akcií, které byly pod správou obchodníka s cennými papíry, a byla na ně uvalena tzv. blokáce. Přejed těchto cenných papírů je zdarma, cenné papíry se automaticky převedou do Centrálního depozitáře. Nově aplikován poplatek za správu, poplatek vychází z poplatku, který je určován Centrálním depozitářem, zde bude záležet, zda poplatek banky a obchodníci přenesou v plné výši na klienta. Výše poplatků lze ověřit na stránkách Centrálního depozitáře nebo na stránkách obchodníků s cennými papíry. Poplatek je účtován měsíčně.
- **Nezařazená evidence;** cenné papíry doposud uložené volně v SCP, přejdou automaticky do Centrálního depozitáře. Správa těchto cenných papírů je zdarma, to znamená, že se neaplikuje žádný poplatek. [15]

4.2.3.1 Zápis do evidence

Zápis do evidence investičních nástrojů se provede na základě příkazu oprávněné osoby neprodleně po přijetí příkazu. Převádí-li se zaknihovaný investiční nástroj na nového vlastníka, dochází k převodu vlastnictví v okamžiku zápisu na účet zákazníků. Majitel účtu zákazníků je povinen neprodleně zapsat tuto změnu na účtu vlastníka. Převádí-li se zaknihovaný investiční nástroj a změna se nezapisuje na účtu zákazníků, dochází k převodu vlastnictví v okamžiku zápisu na účet vlastníka (změnu je nutno zapsat neprodleně). [9]

Osoba, na niž je zaknihovaný cenný papír převáděn, se stává vlastníkem tohoto papíru i tehdy, jestliže převodce neměl právo zaknihovaný cenný papír převést, pokud byla v dobré víře. [9]

Výkon práva vlastníka nakládat se zaknihovaným cenným papírem může být pozastaven, a to na příkaz organizátora regulovaného trhu, příslušného soudu nebo státního orgánu, centrálního deponitáře, emitenta nebo třetí osoby, která dává příkaz ve svůj prospěch a má souhlas vlastníka cenného papíru. [9]

Osoba, která vede evidenci investičních nástrojů, vydá majiteli účtu vedeného v této evidenci nebo emitentovi investičního nástroje vedeného v této evidenci výpis z evidence. Centrální deponitář vydá majiteli účtu výpis z účtu vždy prostřednictvím svého účastníka. Výpis z účtu prokazuje skutečnosti zapsané v evidenci k závěrečnému dni, ke kterému byl vydán, a je účinný vůči všem osobám. [9]

4.2.3.2 Systém evidence cenných papírů Centrálního deponitáře (EVD-CD)

EVD-CD představuje zcela nový systém pro vedení aktuální evidence cenných papírů, jejich majitelů, zástavních práv a dalších souvisejících informací. [9]

Jediným klientem tohoto systému je vypořádací systém Centrálního Depozitáře (DVP), jehož prostřednictvím přicházejí do EVD-CD veškeré požadavky a informace o nových skutečnostech. DVP má obecně právo přistupovat k veškerým datům uloženým v EVD-CD prostřednictvím definovaného rozhraní. [9]

4.2.3.3 Spolupráce při převodu evidence SCP do databází Centrálního deponitáře v průběhu „přechodného období“

Jedná se o převod evidence zaknihovaných cenných papírů, změny jejich majitelů, evidence emitentů, evidence emisí a evidence zástavních práv, které se těchto cenných papírů týkají ve smyslu § 56 odst. 1 písm. a) Zákona o cenných papírech do Centrální evidence ve smyslu § 92 a násl. Zákona o podnikání na kapitálovém trhu (**aktuální evidence**). [9]

4.2.3.4 Systém evidence cenných papírů Střediska cenných papírů (EVD-SCP)

Tato komponenta představuje systém pro zpracování zůstatkové evidence cenných papírů, která vznikne úpravou stávající evidence SCP. Po přesunu aktivních účtů a jejich

obsahu do EVD-CD zde zůstane po přechodné období evidován převážně nepohyblivý a neobchodovaný majetek v podobě cenných papírů. [9]

4.2.4 Provoz archivního systému současného SCP

Elektronický archiv SCP je ucelený informační systém (dále jen „IS“), který umožňuje pracovat s kompletním archivem Střediska cenných papírů od jeho vzniku v roce 1993. Součástí tohoto systému je i práce nad daty z oddělených částí evidence SCP. V rámci elektronického archivu SCP budou pro potřeby Centrálního depozitáře k dispozici historická data Střediska cenných papírů od jeho vzniku v roce 1993 do okamžiku ukončení činnosti Střediska cenných papírů dle § 202 ZPKT. [9]

Přístup k datům uloženým v archivu SCP je možný následujícími způsoby:

- **Pomocí řídicí aplikace prostřednictvím IS**, jedná se o komunikaci na základě přesně definovaného rozhraní mezi IS a elektronickým archivem SCP, kdy jsou z IS do archivu SCP zasílány dotazy v podobě standardizovaných služeb.
- **Pomocí speciální operátorské aplikace pro obsluhu archivu SCP**, tento způsob práce s archivem SCP bude využíván především v případech, kdy zadání nebude možno standardizovat do podoby služeb zasílaných prostřednictvím IS, případně v situacích, kdy bude nutné provádět složitější vyhledávání nad archivem SCP. [9]

4.2.4.1 Analytický a archivní systém poskytuje tři základní okruhy funkcionality

- Podpora analýzy archivovaných dat (archivovaná data umožňují přístup technologií datových skladů pro potřeby analytické práce a řešení specifických dotazů oprávněných osob)
- Archivace informací z provozu evidencí Centrálního Depozitáře, systém umožňuje historickou archivaci dat souvisejících s evidencí cenných papírů, a to jak vedenou nově v rámci Centrálního Depozitáře (EVD-CD), tak i po dobu přechodného období vedenou původním systémem evidence SCP (EVD-SCP). [9]

4.2.4.2 Informační systém cenných papírů

Poskytuje žadatelům informace související s evidencí cenných papírů. Informační systém je jednotným místem pro podávání, vyřizování a archivaci dotazů a odpovědí a je tak systémem integrujícím jednotlivé základní a návazné evidence cenných papírů. Systém archivuje a umožňuje dohledat veškeré dokumenty do něj vložené, váže dohromady původní dotaz s aktivitami operátora, dílčími odpověďmi jednotlivých evidencí a výslednou souhrnnou odpovědí. Po vložení dotazu zajišťuje jeho směrování a prokazatelné doručení odpovídající evidenci (přesněji jejímu archivnímu subsystému) stejně jako ověření podpisu a časového razítka při přijetí odpovědi. V on-line režimu umožňuje monitorování stavu dotazů. Volitelně podporuje tisk odpovědí na lokálních tiskárnách nebo plně automatizovaně komunikuje se standardní tiskovou a obálkovací linkou. Současné řešení IS je navrženo tak, aby umožnilo provést v budoucnu integraci IS a Analytického a archivního systému (dále označován jako „AAS“) s cílem vytvořením jednotného informačního portálu nabízejícího služby řešení dotazů, stejně jako nástroje pro analytické zpracování dat. [9]

S předpokladem plně řízeného přístupu k informacím, který je samozřejmostí jak pro IS, tak pro AAS, je potom možné přímo zpřístupnit tento informační portál nejen oprávněným osobám definovaným v zákoně, ale i dalším subjektům, například členům Centrálního depozitáře, emitentům, apod. [9]

4.2.4.3 Tisková a obálkovací linka (TOS)

Řešení vytváření a rozesílání hromadných zásilek vzniklých z činnosti Centrálního depozitáře. Tato služba bude zajišťována specializovaným pracovištěm v PVT. [9]

4.2.4.4 Fakturační systém

Zpracování agendy týkající se faktur od jejich vystavení, přes zaplacení až k jejich archivaci. Systém dále poskytuje podporu pro řešení špatné platební morálky klientů od upomínek až k podpoře pro soudní vymáhání. [9]

5 Diskuse - budoucí řešení

Níže uvedená tvrzení byla vypracována před samotným převodem evidence z SCP na CDCP. Z tohoto důvodu bylo nahlíženo na CDCP jako na budoucí stav evidence investičních nástrojů, ačkoli je už realita jiná.

Diskuze je zaměřena na budoucí stav evidence vedený CDCP. Na komparaci evidence investičních instrumentů vedených Centrálním depozitářem cenných papírů a způsobem evidence vedený světovými depozitáři. Dále na porovnávání rozdílů mezi evidencí vedenou Střediskem cenných papírů a Centrálním depozitářem. Závěrem je CDCP porovnáván s depozitáři Německa a Švýcarska.

Důležitým krokem při transformaci kapitálového trhu v rámci harmonizace právních předpisů ČR s předpisy EU, bude vybudování Centrálního depozitáře po vzoru států s vyspělým kapitálovým trhem. Jehož cílem bude minimalizace nákladů prostřednictvím zvýšení komptability finančních regulačních systémů Evropské unie a Spojených států. Centrální depozitář bude vést vícestupňovou evidenci jako ostatní depozitáře v zemích s vyspělým kapitálovým trhem. Centrální depozitář bude pracovat na účastnickém principu na rozdíl od Střediska cenných papírů. V praxi to znamená, že služby spojené s vedením evidence cenných papírů bude poskytovat, prostřednictvím účastníků Centrálního depozitáře. Každý emitent cenných papírů musí nově uzavřít smlouvu o vedení evidence s Centrálním depozitářem, a to v měsíční lhůtě od zahájení činnosti Centrálního depozitáře. [9]

Poslední novela zákona o cenných papírech, zrušila ustanovení týkající se Střediska cenných papírů a evidenci zaknihovaných cenných papírů, jím vedená byla základem pro vybudování Centrálního depozitáře cenných papírů. Do doby, než tak bude učiněno, vede evidenci Středisko cenných papírů. V ustanoveních zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu (dále označováno jako „ZPKT“) je přesně uvedeno, jak bude postupováno během převodu evidence. Centrální depozitář cenných papírů převezme evidenci zaknihovaných cenných papírů a imobilizovaných cenných papírů vedenou Střediskem cenných papírů a začne vykonávat svou činnost podle ZPKT, Středisko cenných papírů přestane vykonávat svojí činnost podle daných právních předpisů. [6]

Centrální depozitář na rozdíl od Střediska cenných papírů bude mít výrazně rozšířenou činnost. Pro zvýšení bezpečnosti evidence investičních nástrojů vedených v centrální evidenci zákon zužuje přístup klientů do centrálního depozitáře. Subjektem, který bude vést evidenci investičních nástrojů, se nestává ze zákona, ale na základě povolení Komise pro cenné papíry. [6]

Změny, které bude přinášet nový systém evidence oproti Středisku cenných papírů, bude především zavedení vícestupňové evidence cenných papírů (cenné papíry budou vedeny na účtech vlastníků cenných papírů nebo na účtech zákazníků). Účet vlastníka bude přímo účtem osoby, která má cenných papírů ve svém vlastnictví, účet zákazníka bude účet pouze spravovaný účastníkem. Evidence vedena účastníkem bude navazovat na centrální evidenci vedenou CDCP. Smlouva bude uzavřena emitentem cenných papírů přímo s CDCP, majitelé cenných papírů (upisovatelé) budou mít přístup k CDCP pouze prostřednictvím vybraného účastníka (zejména bankou, obchodníkem s cennými papíry a investiční společností. Budou sloučeny funkce evidenční a vypořádací (vypořádání burzovních i mimoburzovních obchodů s investičními nástroji) do jednoho subjektu. Seznam účastníků bude uveden na webových stránkách CDCP. CDCP převezme funkci České národní banky ve věci přidělení, zrušení a změně identifikačního kódu ISIN. [9]

Smlouva nebude uzavřena s emitentem, který má vedenou emisi v SCP, smlouvu bude sice možné uzavřít smlouvu později, CDCP ale nebude mít povinnost poskytovat emitentovi jiné služby než vedení emise, CDCP bude účtovat od data zahájení své činnosti za vedení emise poplatek. CDCP ve stejné lhůtě přidělí ISIN každé emisi investičních nástrojů, kterou bude přebírat do své evidence a které ISIN ještě nebude přidělen. Při založení nové emise, zvýšení stávající emise a následnému vydání cenných papírů na účty majitelů bude uzavírán emitentem dodatek ke smlouvě o vedení evidence emise, jejíž přílohou bude příkaz k vydání cenných papírů na účty nabyvatelů. [9]

Centrální depozitář cenných papírů je součástí ECSDA, což je evropská asociace centrálních depozitářů cenných papírů, která je složena ze 40 CSD. [12]

ECSDA byla založena v 1997 v Madridě. S cílem poskytnout fórum po CDCP, po výměně názorů a pokroků u projektů společného zájmu. Nynější cíle ECSDA, je nabízet řešení a poskytování poradenství na mezinárodní úrovni technické, ekonomické, finanční,

právní a regulační záležitosti ke snížení rizika a zvýšení efektivnosti ve vazbě. Toto se děje za podpory rovných podmínek s nejvyššími standardy pro subjekty, které poskytují: péči, zúčtování a vypořádání, mezinárodní spolupráci, výměnu informací o právních, daňových a tržních praktik na podporu procesu harmonizace v celé Evropě. [12]

ECSDA stejně jako CDCP důrazně podporuje úzkou spolupráci se soukromým a veřejným sektorem. ECSDA diskutuje o věcech společného zájmu například s Evropskou komisí, Evropskou centrální bankou apod. CDCP diskutuje s Českou národní bankou, s Ministerstvem financí české republiky atd. ECSDA se pravidelně podílí na výměně informací v celosvětovém měřítku s ostatními sdružení působící v oblasti zúčtování a vypořádání. Mezi tato sdružení patří: ACG, AMEDA, AECSA, ACSDA. [12]

Porovnání Centrálního depozitáře s německým depozitářem Deutsche börse group. Deutsche börse group jako jedna z předních světových organizací poskytuje investorům, finančním institucím a firmám přístup na globální kapitální trh. CDCP těmto subjektům poskytuje taky přístup na tento trh, ale ne přímo, ale skrze ECSDA. [11]

Deutsche börse group má oproti CDCP širší základ. Poskytuje i více služeb. Jeho portfolio produktu a služeb zahrnuje celý řetězec procesů. Včetně cenných papírů, obchodování s deriváty, vypořádání, péče, poskytování informací o trhu, jakož i rozvoj a provozování elektronických systémů obchodování. Důležitým faktorem jejich úspěchu je inovace, a mezinárodní růst. Německo oproti Česku využívá elektronický obchodní systém Xetra, který patří mezi nejmodernější a nejefektivnější platformy pro obchodování s akcemi a dluhopisy. Xetra představuje 97% obchodování na německé burze. Německý CDCP je odpovědný za držení listinných či zaknihovaných cenných papírů. [11]

Švýcarské zákaznické služby (vypořádání a úschovné služby) jsou oproti CDCP na špičkové úrovni. Přímé a hybridní dodávky modelů, působí jako virtuální mezinárodní centrální depozitář na většinu evropského trhu. Dále poskytuje plný servis aktiv. Klienti se mohou, také spolehnout na jejich nabídku End - to - End služeb, které zajišťují plný servis správy majetku. [17]

Centrální depozitář Švýcarska poskytuje stejně jako český CDCP bezpečnou úschovu cenných papírů, a navíc poskytuje celou řadu rozšířených služeb týkající se úschovy. [17]

6 Závěr

V bakalářské práci byla porovnána současná a budoucí evidence investičních nástrojů. Velmi obtížné bylo sehnat odpovídající literaturu, neboť jak již bylo řečeno výše, v roce 2010 přešla evidence investičních instrumentů z SCP na CDCP.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo charakterizovat způsoby a důvody vedení evidence investičních instrumentů v zemích s rozvinutím kapitálovým trhem. Druhým cílem bylo metodou komparace ověřit hypotézu, že způsob evidence vedený nově Centrálním depozitářem cenných papírů odpovídá systému evidence používaných v zemích s vyspělým kapitálovým trhem. Jaké výhody a nevýhody přináší nový systém na rozdíl od Střediska cenných papírů.

Autor dospěl k těmto závěrům: Vytvoření centrálního depozitáře bylo nutnou podmínkou pro standardizaci vypořádání. Evidence investičních instrumentů odpovídá evidenci ostatním depozitářům v EU. Nyní již je evidence jednotná.

Výhody, které s sebou přináší nový systém evidence, jsou, že do Centrálního depozitáře, již není nutné chodit nebo se dotazovat, jak bylo dříve běžné na přepážkách Střediska cenných papírů. Dále se rozšířila místa, kde mohou majitelé účtů se svým účtem s cennými papíry nakládat. To pro ně znamená, že pokud budou chtít takto v budoucnu postupovat, musejí uzavřít smlouvu s některým z účastníků Centrálního depozitáře. Nově aplikován poplatek za správu, je jedna z nevýhod, kterou přináší nový systém. Zde bude záležet, zda poplatek banky a obchodníci přenesou či nepřenesou v plné výši na klienta.

Autor na základě údajů uvedených v diskuzi udává, že by bylo vhodné rozšířit Centrální depozitář cenných papírů o ty zákaznické služby, které běžně poskytují zahraniční depozitáře. Využít např. službu End to End (Švýcarsko), která zajišťuje plný servis správy majetku.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborné knihy

1. DĚDIČ, Jan; PAULY, Jan. *Cenné papíry*. Praha: Prospektrum, 1994. 220 s. ISBN 80-85431-98-X.
2. JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. Praha: Grada, 2009. 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4.
3. MUSÍLEK, Petr. *Finanční trhy : Instrumenty, instituce a management 1.část*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1994. 340 s. ISBN 80-7079-149-7.
4. MUSÍLEK, Petr. *Trhy cenných papírů*. Praha: Ekopress, 2002. 459 s. ISBN 80-86119-55-6.
5. MUSÍLEK, Petr. *Trhy cenných papírů*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Ekopress, 2011. 520 s. ISBN 978-80-86929-70-5.
6. POSPÍŠILOVÁ, Alena; POSPÍŠIL, Michal. *Cenné papíry a podnikání na kapitálovém trhu*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2006. 214 s. ISBN 80-86775-07-0.
7. SEKERKA, Bohuslav. *Cenné papíry a kapitálový trh*. Praha: Pofess, 1996. 179 s. ISBN 80-85235-41-2.
8. VESELÁ, Jitka. *Analýza trhů cenných papírů*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1995. 392 s. ISBN 80-7079-426-7.

Elektronické zdroje

9. *Centrální depozitář Cenných papírů* [online]. 2010 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.centraldepository.cz>
10. ČNB: *Slovník pojmů* [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Česká národní banka. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/i.html>.

11. *Deutsche böerse group* [online]. 2010 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: http://deutsche-boerse.com/dbag/dispatch/en/kir/gdb_navigation/settlement_custody/10_CS_Depository.
12. *European Central Securities Depositories Association* [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.ecsda.eu/site/>.
13. *Investiční web* [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.investicniweb.cz/trhy/akcie-cr/2010/11/5/clanky/centralni-depozitar-funguje-evidence-cennych-papiru-v-ceske-republice-uz-je-jednotna/>.
14. *Investujeme* [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.investujeme.cz/clanky/scp-konci-nahradi-ho-centralni-depozitar/>.
15. *Patria* [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/video/1650848/jholcak-jaky-dopad-na-investory-bude-mit-prechod-na-centralni-depozitar-cennych-papiru-rozhovorvideo.html?culture=sk-SK>.
16. *Sagit : Evidence investičních nástrojů* [online]. 2011 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=152&typ=r&refresh=yes&levelid=ob_044b.htm.
17. *Six securities services* [online]. 2005 [cit. 2011-03-17]. Dostupné z WWW: <http://www.six-sis.com/sec/cm/>.
18. *Středisko cenných papírů* [online]. 2000 [cit. 2011-03-17]. Funkce SCP. Dostupné z WWW: <http://www.scp.cz/index.php/cs/funkce-scp>.

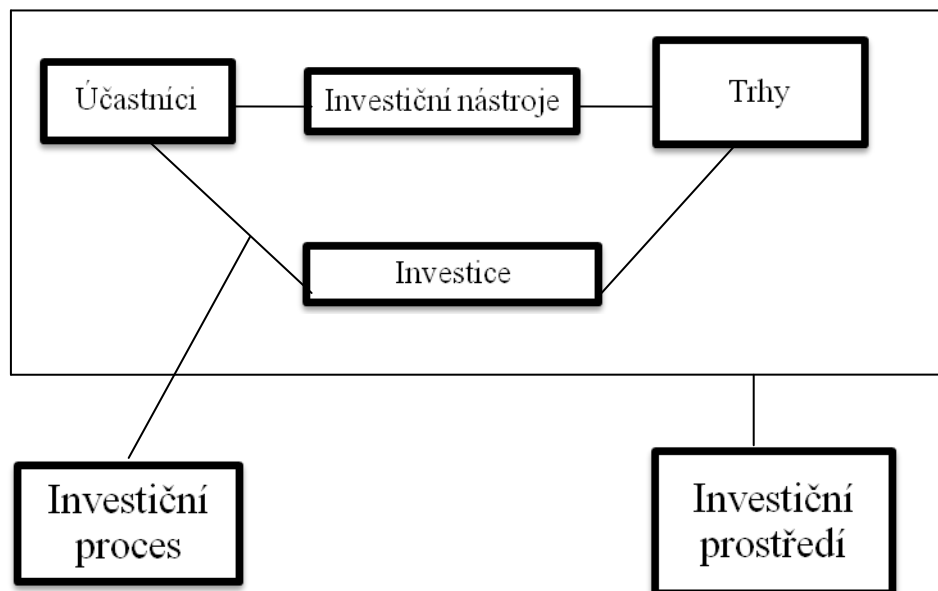
Zákon

19. Zákon č.256/2004Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

8 Přílohy

8.1 Investiční prostředí a jeho prvky

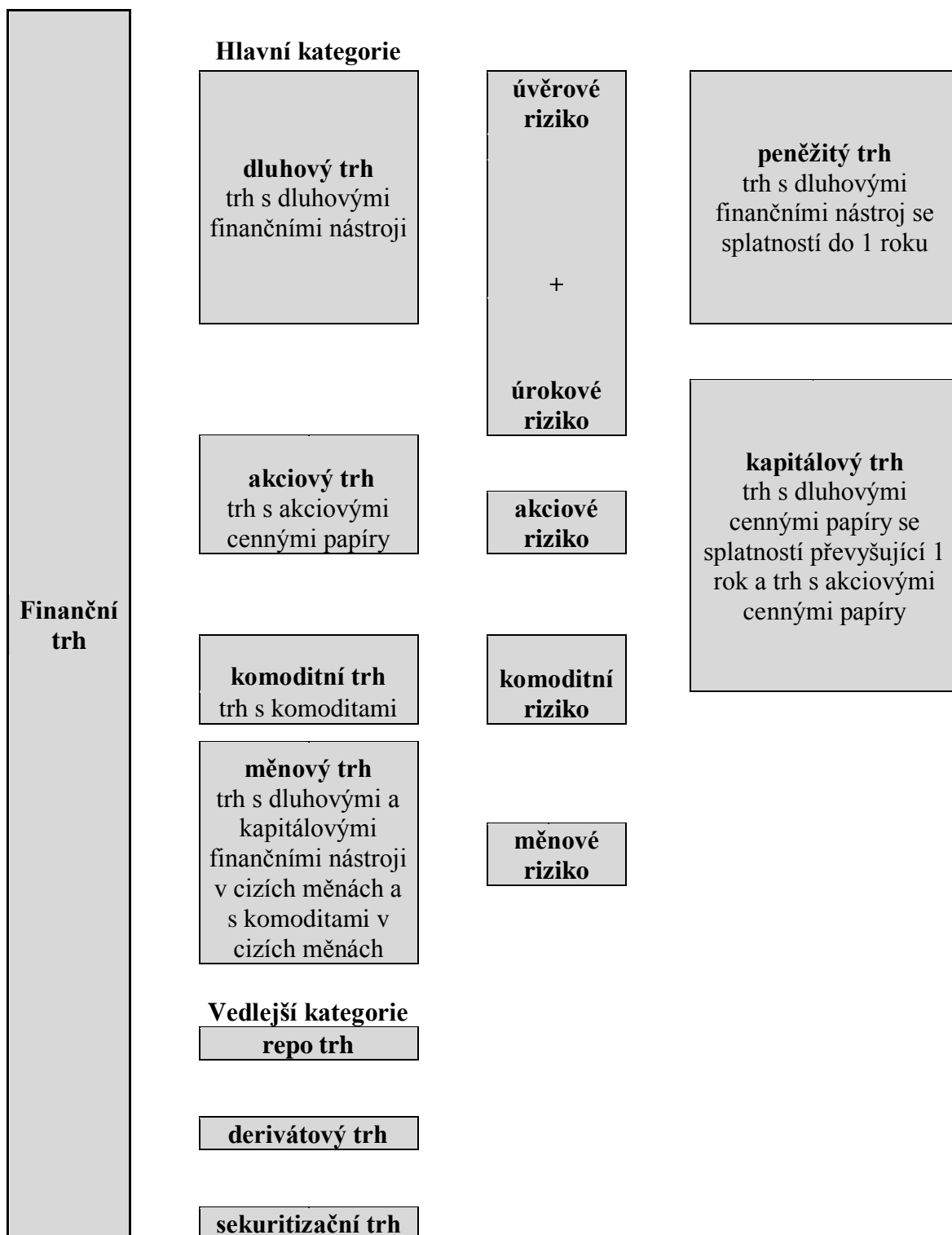
Obr. č. 1 Investiční prostředí a jeho prvky

Zdroj: VESELÁ, Jitka. *Analýza trhů cenných papírů*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1995. 15 s.

8.2 Hlavní a vedlejší kategorie finančního trhu

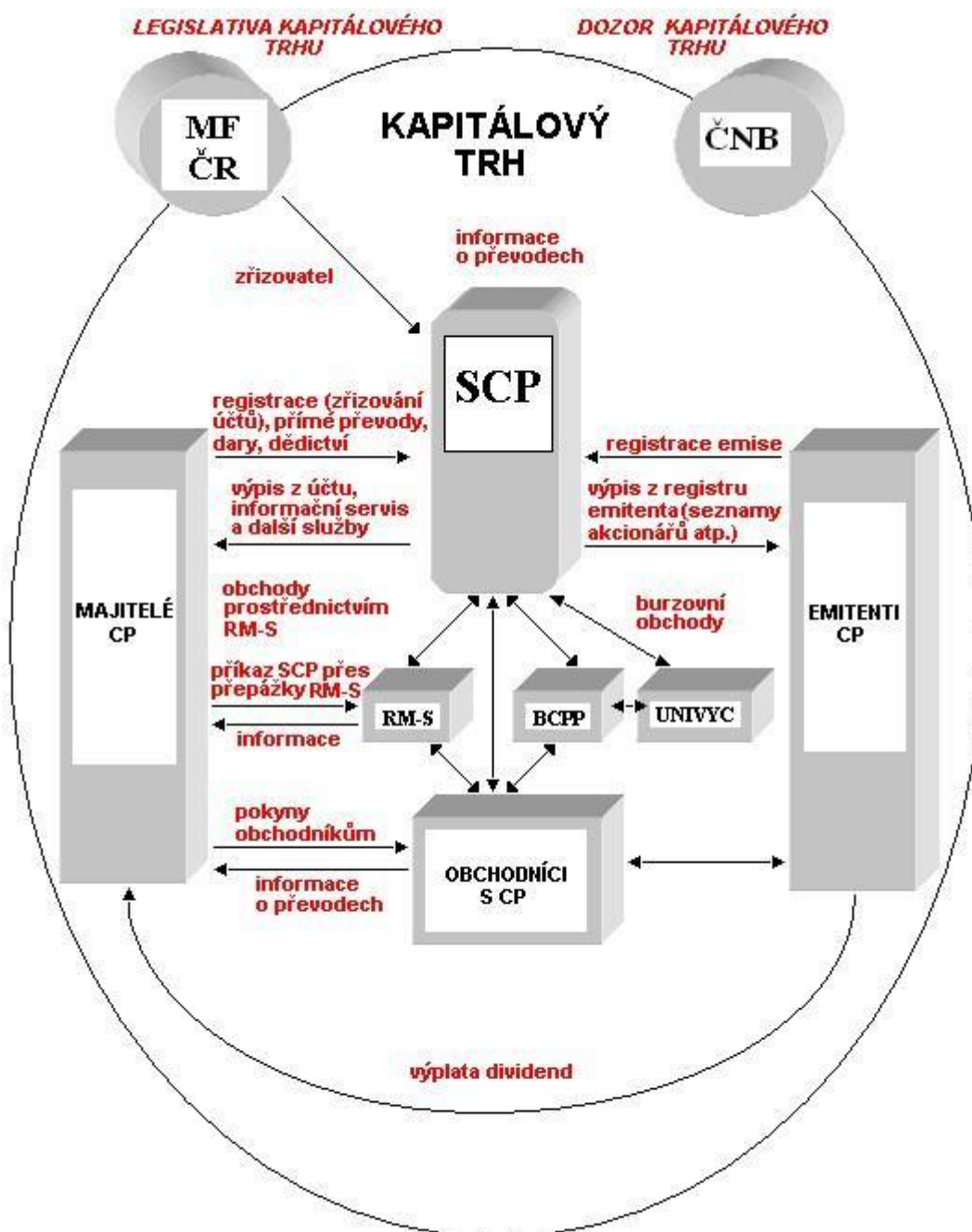
Obr. č. 2 Hlavní a vedlejší kategorie finančního trhu

Zdroj: JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. Praha: Grada, 2009. 64 s.

8.3 Postavení Střediska cenných papírů v rámci kapitálového trhu

Obr. č. 3 Postavení Střediska cenných papírů v rámci kapitálového trhu

Zdroj: Středisko cenných papírů. Postavení Střediska cenných papírů v rámci kapitálového trhu. Dostupné na: <http://www.scp.cz/index.php/cs/postaveni-na-kt>